

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Janvier 1925 — No 173

اِجْتِهَاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آونمازہ : سالہی [۲ نسخہ]

داخلہ : ۲۰۰ خارجیہ : ۲۰۰

۱/۲ اضافی کاغذی ہر د

ادارہ : خا . ی

چھاپ : « اجتہاد » گاہ

تلف : ۸۰۵

بکر منجی سنہ

نومبر : ۱۷۳ - ۱ کانون ثانی ۱۹۲۵

نسألری ده ایسته دیکمز و دویدوغمز بو نورلی افقه
کتورویورز دیمک در .

بوش و تطبیق قابل اولمایاجق دییه دوشوندیکمز
نتیجه یوکسک ، صمیمی نیتلرمز ، آرزولرمز واردر .
بونلر عادات ، دکنک دالغه لرینه بکزدلر . اوله دالغه لره
بزه قادر کلدکن سوکره بزدن ده ایلرله کیده جکلر
وبراشه ، برلشه ، طوپلانه ، طوپلانه برکون دونیایده
صارصه جقلردر . اُمینم که اُک تمیز ، اُک صمیمی شیم بخی
اولدکن صوکرده باشاته جقدر . خولیلار مدن هیچ بریسی ،
بلکه ، یوق اولمایاجق . دیکر لری بو خولیلاری آلا جقلر
یکیدن تخیل ایده جکلر . و برکون کله جک بوخولیلار
اکال ایدیه جکلر و یاشامغه لایق اوله جقلردر . اولمش
دالغه لره قدرتی سایه سنده کیز قوملغنی ، ساحلی دوزله لدی
و قیلمداندیی کندیش یا تاغنی میدان چقاردی .

آنقره (بالا) قضای - دوقتور : شوکت عزیز

عمر خیامه

ای بویوک ، سہاوی پایه حکیم !

مسلك رندانہ كده حياتك اڪ حكيمانہ اذواقنی سلاملا يه رق
سكا اعماق وجدانمن قوپان حرمتلری تقدیم ایتمك ایسته یورم .
شانلر ، شرفلره محاط اولان موقعك ادراك ضعیفك
ایریشه بیله جکی مرتبه لر دن غالیدر ؛ عجز مفراطم ناطقه توقیرمی
خطایه دوشورورسه روح کریمك بخی عفو ایتسون .
شرفلی عمریمك پك قیمتی برزمانده مساعده طالعه
بویوك بر اقباله نائل اولمشك .

اوندن معظم بر موقع مادی احرازی صورتیله استفاده
ایتمك ایسته مدك ، نائل اولدیغك عاطفته شایان غبطه بر حیات
طمانه ، دغدغه سز بر معیشت رندانه تأمین ایتدك .

مغرورانہ بر غفلته رام اولارق اختیار بکی اوله بر موقعه
نزیل ایتمش اولسه ایدك ازیمچی بر حاکمیتك صوری عدالتی
نامنه کیم بیلیر نه قدر بیچاره نك جانی یاقه جق ، کیم بیلیر
نه قدر مغدورك انین مذبح حانه سیله سامعه لری تألیم ایده جکدك .
هر کس طرفندن مهالکانه تعقیب ایدیان دبدب لره ، احتشاملر

انظر التفاتك تهالك لره عرض اشتیاق ایدرکن سن عالی
بر روش حکمتله اولردن اوزاقلایشوردك .

روحک قسوتلر ویره جک امور ایله اشتغالی کوشه
فراغکده تتبعات علمیه ایله مشغول اولغه ، بیکارجه
عاجزه انک اوپدورمکی ده ملک چهره لی بر قادینک نرمین
آیاقلرینی اوپکه ترجیح ایده مه مشدک دکلی ؟ .

طریق حکمتده سنک پک قوتلی ایکی مرشدک واردی .
عقل بلندکله سلسله شئون . . .

بو ایکی مرشدک تأمین ایتدیکی تاب نفوذی ، قدرت
احاطه نی علمک نهایت سز فیضلرله تأیید ایدن نظرلرک
حکیمانہ بر میل تفحصله حادثاتی تدقیق ایتدکجه حس رقیقک
مرارتلر ایچنده قالیوردی . تحمل سوز فلاکتلره کوزیاشی
دوکنلرک آلامنه پک . مرز دویغولرله اشتراک ایتدک ،
اونلره برابر سن ده آغلادک ، آغلادک .

حیاتی مصیبتلره محاط کورن کوزلرک اونک آتسی ده
باشاشتی ، مسعود بر چهره ایله کورونمه مش ، طوپراغک
هر ذره سی لسان حالیه سکا عاقبت بشرک منظومه نجاعتی
اوقومشدی .

حالاک فلاکتلری حیاتکی زهرلرکن آتینک ظلمت لری ده
روحکی نهایت سز اضطرابلره دوشوردی .

کوزلر بکی سمالرده کزدیردک ، طوپراغک درینلکلرینه
سوق ایتدک ، بوشاق ، یا بکز بوشاق کوردرک نومید اولدک .
منطقک ، محاکمه نك تحت تأثیرنده صبرک ، تحملاک
یانار ، طبع بلندکن آجی بر اضطرار طغیان ، مسلم بر حق
خلود ایله دوغان رباعیلر بوکسک ، معزز المریکی کندیکه
یا قیشه جق بر طرز مهیجده تصویر ایدردی .

اللهک سده جلالتنه عقل و منطقله مسلوب الاختیار
اولارق سنک قدر آجی خطا بلر ، آتشین فریادلر رفع
ایتمش بر شاعر دها وارمیدر بیلیم .

وجدانک ، محاکمه نك حضور تألمنده سوزشلی انیلره
اضطرار تمادی تحمیلی ایدن قدرت هر ذره روحه بر حصه
فلاکت ایران قهریله معنویتکی یأسه دوشورمش ،
سندک کندیک قور تارمق فکرینی ، حظوظ اتدن ، امکانک
صوک مرتبه مساعده سیله متناسب صورتده ، استفاده مهالکنی
پیدا ایتشدی .

معصیتلرک اڭ بویوکنی ده پڭ کوچک کوستریور، سنی اڭ
قطعی نهی ایله خلقی اضراردن، انکسار قلوبه سبب
اولقدن تحذیر ایدیوردی :

صدخانه اکر بطاعت آبادکنی

بهزان نبوده خاطر ی شادکنی

کر بنده کنی بلطف آزادیرا

بهزان که هزار بنده آزادکنی

رباعیسنه شفقت آمیز بر مایه سنوح احسان ایدن
فضیلت خلقیه که جانم فدا اولسون .

سن عاقبت دیدیکمز ظلمته مزهر بر شهره نوری
تعقیب ایده رک کیدیوردک... فقط اودیکنلری کیزی یوله
مسافهلر قطع ایدرکن صوک مرحلهک خیال مظلمی
قارشیسنده ایچین ایچین آغلامقدن آزاده قالامدک .

اختیار ایتدیکن طرز حیانتک ظاهرینه کوره نه قدر
سعادتلی صفحاتی واردی .

کونشک مکوناتی کولدورن ضیاسی بزم عیشکده
دوئن پیمانه لرده تیتیرکن سکا رقیق، مهیج برنشوه وصال
عد ایدن مخمور کوزلر قامشیر، او اهتزازلره آجیق،
سمنقام کو کسلرده پیرلدايان الماسلر نظرربا بر التاع مهترله
مقابله ایدردی .

ایشته سن او یله برزمانده مستانه بر استغراق ایله
سویلدیکک شعرلرک بسته سنی نور آقیدان درملرک
زمزمه سیله شوریده بلبلرک ترانه سندن دیکلر، اوزمزمه لرک،
او ترانه لرک ویردیکی ذوقی لعدن مصنوع دوداقلرک،
ایخیلردن یاپیش دیشلرک آراسندن سوزولن نغمه لره
اکمال ایدردک .

فقط، آه فقط ینه مسعود دکلده، ینه بوتون بوتون
اضطرابسز باشایه میوردک .

هر صیحه مستانه کده مکدر روحک فریادلرندن
اهتزازلر واردی واونلرک مائی، انجه لکلری، مرارتلری
ایله هر کسدن زیاده کندیگ آکلردک .

هر صدای شکرانگی رصیحه شکایت، هراین اشتکاکی
بر سائحه تحمید تعقیب ایتدی .؟

تعصبک اڭ تهلکلی زماننده ریای ازدک، موضوعاتی
چیکنه دک، تاب تحکمی جهلک یدنحسنن آلان متعصبلری

تحملسوز تأثرلریکی تعدیل احتیاجیه طبیعتک آغوش
مخاسنده بر بزم صفا تشکیل ایتدک، دوداقلریکی کلکون
پیمانه لردن، اللریکی مزهر انکلردن آیرمادک .

دنیا دیدیکمز شو مظلّم ساحه مصائبده اومتین دماغ،
او علوی، رقیق حس ایله تأثرسز قالا یلمک ناصل ممکن
اولوردی ؟

کوز یاشنده، قانده کیزلن حکمتلر وضوح آرایان،
نور آرایان ادرا کیکی اطمین ایده یاسه ایدی سن ده بختیار
اولاجقدک دکلکی ؟

حیانتک دغدغه لردن قاچیوردک، فقط دماغه مربوط
اولان الماردن، یأسلردن قورتولامیوردک .
سنک قیمتلی بر دوا ی روحک، شفقتلی بر منوم
اضطراباتک واردی : پیمانه ..

حسکی اونکله اورشدورمق، درن، پڭ درین الماریکی
اویودیور، یوزیکی بر آرز کولدوریوردی .

اوت ای عقلک منقاد فهمی، ای خجایع خلقتک
مشتکی حکیمی!! سن شرابی حسکه اویوشوقلق ویردیکی
کشیف ظلمتلرک اعماقنده بوغولان نظرلریک قدرت نفوذینی
بردرجه یه قدر آزالتدینی ایچون ایچوردک . امینم که شو
دار ماتمه یالکز آغلاماق ایچون کولدک .

لاتحسبوا رقصی ینکم طربا
الطیر یرقص مذبحاً من الالم
دیین شاعر عجبا او بیتی معنویتکدن الهام آلارقی
یازمشدی ؟

نه ایچون مست مدام اولدیگی آ کلامی ایتدینلر
آن به کزجام باده دل شادکنی
وزنامه ده و گذشته کم یادکنی
وین عارتی روان زندانی را
یک لحظه زبند عقل آزادکنی .

دیدیککی دوشونمه لیدرلر .
سنی مسلك زندانه کدن، حیات مستانه کدن نه لسان
تبشیرک انجازی فردایه تعلیق ایدلش املنواز وعدلری
آیراییلدی، نه ده ناطقه تذیرک تحقق دهشتی، ینه فردایه
معلق شدتلی تریهاتی ...

فلسفه حکیمانه زندانه استیفای حظوظدن دوغه جق

ناطقه تهكمكه آچيقجه تزييفدن، تحقيردن چكينه دك .
عقلك حر ، وجدانك حر ، ناطقهك حر ايدى ،
سربستى حر كانك زمان زمان يالكز سمنمغام قوللرك
آراسنده مختل اوياوردى .

سكز ، طقوز عصرلق بر زمانه شرف ويرن ارباب
شعرو حكمت دهائى ، فضائلكى تجليل ايله افتخار ايتديلر . . .
امين اول كه اونلرك اخلاق ده سكا دنيانك صوكنه قدر
عرض تكريم ايله مباهى اولاجقلردر .

روان مسعوديكه بدن بىكرجه سلام ، بىكرجه
تحفه احترام . اى حكيم داهى !

ازمير توقادى زاده

هامش : شكيب

خيالى عقل قاصرمله رباعيلرندن آكلايه بيكديكيم كى
صوريه چاليشدم . امينم كه قصورلرم واردر . اونك روح
بلندينه محترم قائلردن عفو ديلرم . ش

دوقتور عبدالله جودت بكك مکتوبى (حرفكر) دن

۲۳ كانون اول، ۱۲۹۲۴ آقره [*]

(توحيد افكار) غزته سى مدير يئته

۲۰ كانون اول ۱۹۲۴ تاريخلى نسخه كزده (عبدالله
جودت بك ده مبعومى اولاجق ؟) عنوانلى مقاله كزى
دون كوردوم . ذهنيك كزجه بااعطف ايتديككز كناهر
شونلردر : ۱ دينسلك ۲ خست ۳ فرانسز و انگليز
دوستاني .

ايسته جوابم : دين بر منظومه افكار و اعتقادات
ايسه بنده بونك اك قوتليسنك بولونديغى اوتوز بش
سنهك عمرم واون بىك صحيفهك آثارم اثبات ايدر بونى
سز بيله اعتراف ايدييور و اعتراف ايتديككزك فرقه
و رميورسكز يوقا كر دين برطاقم خرافاته وغيرمعقولاته
اينامق ويا اينانير كورورونمك و خلقك جهل و تعصبى
اوقشاياردق دنيالق طوبلامق ايسه بو معناده كى ديندارلق
كيم ايسترسه اونك اولسون . بويه ديندارلقدن و ديندارلردن
ابا واستكراه ايدهرم . بنم دينى اوكرنمك ايسترسه كز
[*] چيكمشدر فقط قوت و اهميتنى غائب ائمه مشدر . - حرفكر -

(اجتهاد) ك غالباً ۱۹۸ نجى نسخه سنده «ريم» عنوانيله
باصيلان شو قطعه ي اوقويك ؟

معبودم فضيلت فكري ، نمازم ،
سومكدر هر جاني عاجز ، مقتدر ؛

قبه م نهايتسز فضا ، ييلدزلر
تسبيحك آلتون دانه ليدر .

خسيسللكه كچيورم : كيمك بنده اون پاره سى
قلمشدر ؟ كيمك مالنه كوز ديكمشمدر .

كديمنمله و دماغك تريله قازانديغ پارهك قيمتى
بيدرم ، چونكه حريمى ، استقلالى ، چوق سومرم و استقلال -
لك آناسك اقتصادى استقلال اولديغنه قانع واك عزيز
دوستمه بيله عرض احتياج ايمك وضعيته دوشمك دن
مدهش بر خوف ايله قورقارم . مخلنده ايتار ايده بيلمك
ايچون مجلسز صرفلردن چكينييم . پاره ايچون كيمه ونه يه
سر فرو ايتشم ؟ (كوكله) عنوانلى شو :

روان ايكن فللككده اكيلمك آيدنى

ديدمى هيچ سانا اى سر فراز كوكلم : اكيل ؟

ايشينديريدك اولايدي چاغيرديغكده حيات

چاغيرديغك فقط ابواه ذى حيات دكل !

قطعه سنك ايلك يئته كوكلم «حاشا» جوابى ويرمشدر .
فرانسز و انگليز دوستلغنه كچيورم : متاركه مدتلك
ايكى سنه سى ائناسنده صحى مدير عمومىسي بولوندم و مأمور
اولديغ زمان فرانسز و انگليز اطباسنى دائره مك امراض
ساريه ايله مجادله فعاليتنه اشتراك ايدر بولدم . بو طبييلرك
مقصد و فعاليتلى بزم مقصد و فعاليتمك عيى ايدى .
طبييلر ، يالكز صلح و متاركه زماننده دكل حال حربده
بيله بين الملل بر وضعيتده درلر . اونلر غير مسلحدرلر ،
اونلر آنجق نوع بشره مسلط اولان ميقرولره و هر
نوع عوائل مرضه قارشى مسلح و محاربدرلر . صليب
احمر هلال احمر ك همشيره سى در . اونلر خصومت دوليهك
خارجنده درلر . طيب ايله دشمن اوله رق چاليشا -
ييليرمى ؟ ترقى و تكامل ساحه سنده كى تفوق آشكار اولان
«آنگلوساقتون» ك ادبياتنه ، صنايعاتنه ، اصول تربيه سنه
صلاحت سنجي سنه تعبير عمومى ايله حرنه حيرانم . دها
مكتب طيبه صره لرنده ايكن (شكسپير) ك (هاملهت) ينى